

МАТЕМАТИКА

ЧАСТИНА 3

1

КЛАС

ОЛЕКСАНДР ІСТЕР

МАТЕМАТИКА

Навчальний посібник
для 1 класу
закладів загальної середньої освіти
(у 3-х частинах)

Частина 3

учня/учениці _____ класу

Схвалено для використання в освітньому процесі

Київ ТОВ «Генеза» 2023

УДК
І

Схвалено для використання в освітньому процесі
(20.01.2023, протокол №1 засідання експертної комісії з педагогіки та методики початкової освіти; 05.01.2023, протокол №1 засідання експертної комісії антидискримінаційної експертизи; № 2.0015-2023 у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам)

Істер О. С.

Математика : навч. посіб. для 1 кл. закл. заг. серед. освіти ; у 3-х ч. ; Ч. 3 / О. С. Істер. — Київ : ТОВ Генеза, 2023. — 80 с. : іл.

ISBN 978- 966-11-_____-

Посібник у трьох частинах відповідає ТОП з математики для 1 класу, створений під керівництвом О. Я. Савченко, та охоплює матеріал кожного уроку згідно з навчальним планом.

Має просту, зрозумілу й зручну для учасників освітнього процесу поурочну будову. Уроки об'єднано у вісім розділів і кожен присвячено певній темі, нове вводиться на основі діяльнісного методу навчання, закріплюється на практиці, за зразком, на основі спостережень, спонукання до вибору прийомів обчислень, формулювання висновків.

Диференційований підхід реалізовано за допомогою вправ підвищеної складності та цікавих задач. Українознавче наповнення простежується системно у рубриці "Україна — це ми!". Подано вправи для тренування математичного письма, забезпечено зворотний зв'язок.

Підходить як для очного, так і для дистанційного чи змішаного навчання. Ураховано інклюзію.

Для учнів 1 класу, учителів початкової школи, методистів, батьків.

УДК

ISBN 978-966-11-_____-

© Істер О. С., 2023
© «Генеза»,
оригінал-макет, 2023

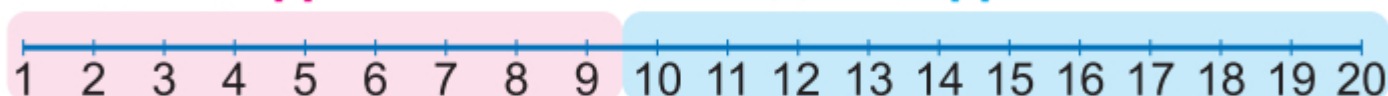
ЧИСЛА ВІД 11 ДО 20. ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ У МЕЖАХ 20

ПОРІВНЯННЯ ОДНОЦИФРОВОГО І ДВОЦИФРОВОГО ЧИСЕЛ. ЗАДАЧА НА ЗМЕНШЕННЯ ЧИСЛА НА КІЛЬКА ОДИНИЦЬ

1. Розглянь числовий відрізок.

Одноцифрові числа

Двоцифрові числа

Будь-яке **одноцифрове число** розташовано *лівіше* від будь-якого **двоцифрового числа**. Тому: Одноцифрове число менше за двоцифрове число.

2. $12 \bigcirc 9$

$12 - 2 \bigcirc 7$

$10 + 3 \bigcirc 8$

$8 \bigcirc 10$

$15 - 10 \bigcirc 10$

$19 - 10 \bigcirc 9$

3. Зменш числа у верхньому рядку на задане число.

Число	8	5	10	7	9
Зменш на 3					

Число	12	17	13	19	14
Зменш на 10					

4. Склади задачу за малюнком. Запиши запитання:

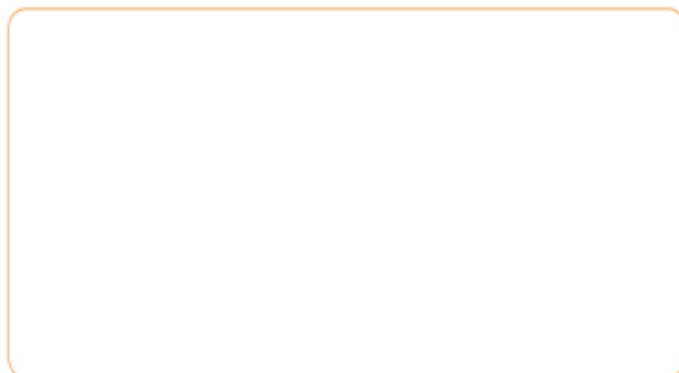
Розв'яжи задачу.

Розв'язання:

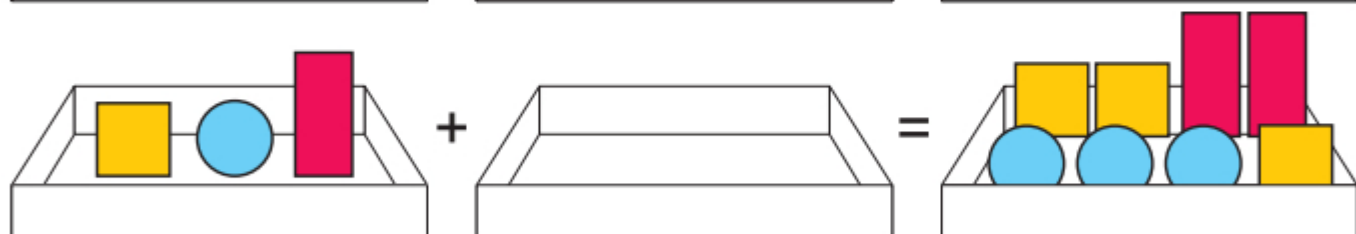
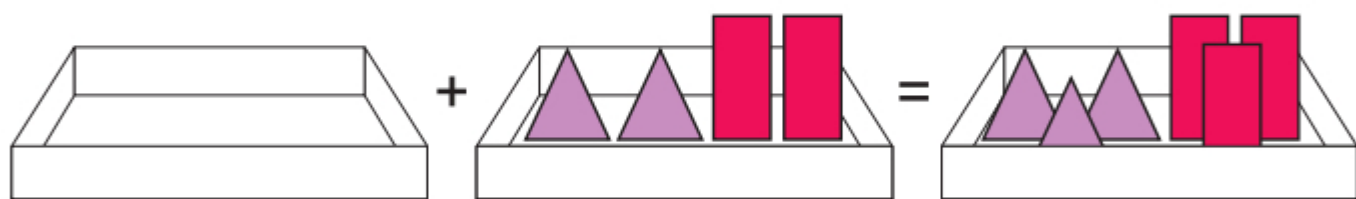
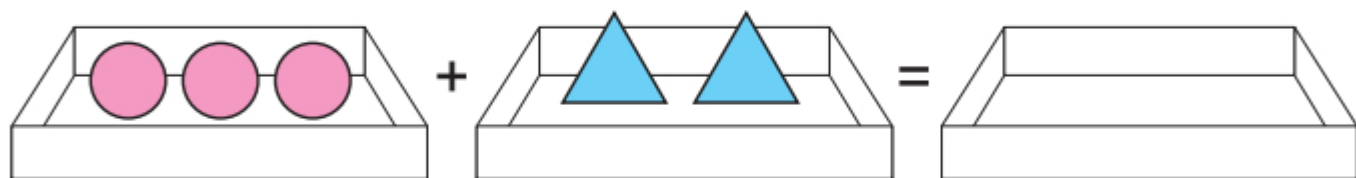
Відповідь:

на 2
менше

- 5. Склади усно задачу, яка розв'язується тим самим виразом, що й попередня. Намалюй до неї схему.

- 6. Які геометричні фігури слід покласти в коробку? Намалюй.

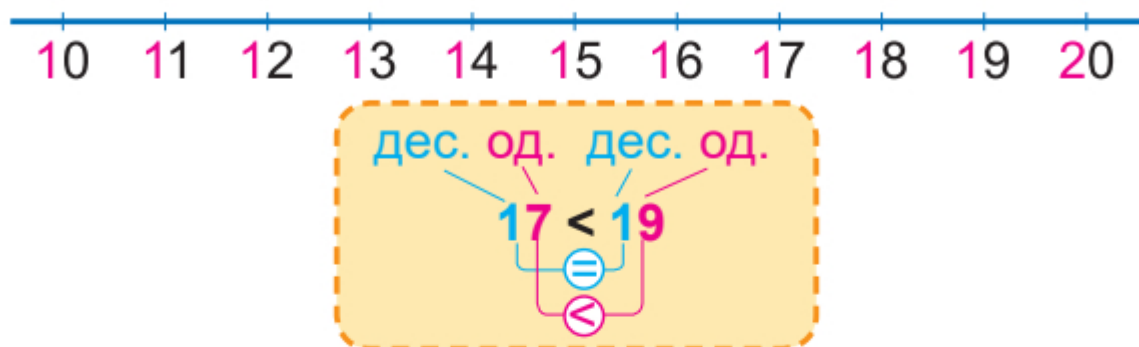

Як минув урок для тебе?
З'єднай лінією.

ПОРІВНЯННЯ ДВОЦИФРОВИХ ЧИСЕЛ ДРУГОГО ДЕСЯТКА. ЗАДАЧА НА РІЗНИЦЕВЕ ПОРІВНЯННЯ

1. Розглянь фрагмент числового відрізка. Пригадай, як порівняти числа за допомогою числового відрізка.

Поясни, чому $13 < 18$, $19 > 12$, $20 > 17$, $16 < 20$.

Запам'ятай правило!

Якщо два числа мають однакову кількість десятків, більшим є те, у якого більше одиниць.

Наприклад: $12 > 11$, $13 < 15$, $17 > 16$.

20 більше за будь-яке число, що має 1 десяток.

Наприклад: $20 > 19$, $14 < 20$.

2. $20 \bigcirc 12$ $10 + 7 \bigcirc 18$ $17 \bigcirc 10 + 10$ $5 \bigcirc 12$
 $17 \bigcirc 16$ $19 - 9 \bigcirc 11$ $12 \bigcirc 18 - 8$ $14 \bigcirc 9$

3. Запиши, на скільки:

12 більше, ніж 2
 15 більше, ніж 10
 19 більше, ніж 9

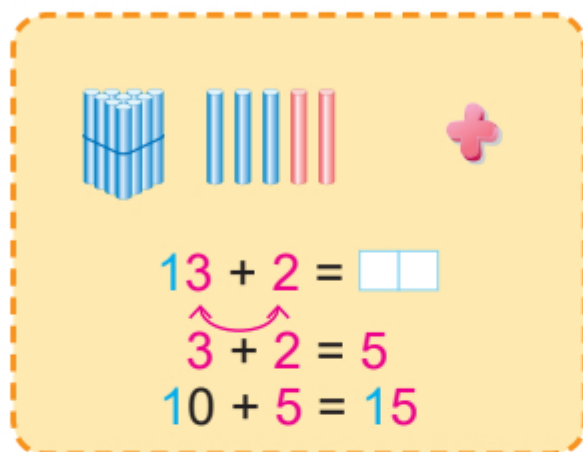
6 менше, ніж 16
 10 менше, ніж 18
 1 менше, ніж 11

ДОДАВАННЯ ЧИСЕЛ

1. Розглянь, як Оріся виконала додавання $13 + 2$.

Зверни увагу: при додаванні одиниць $3 + 2$ отримали число, менше за 10.

Запиши відповідь.

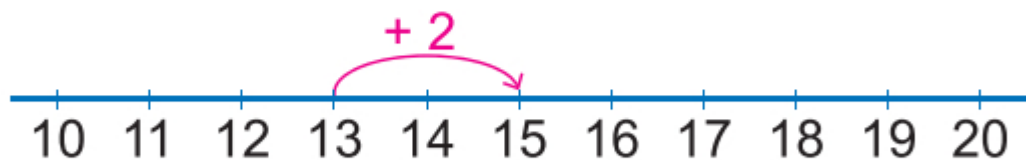
$13 + 2 = \square\square$
 $3 + 2 = 5$
 $10 + 5 = 15$

Чи зрозумілий тобі цей спосіб? **Так/Ні**

2. Мишко виконував те саме додавання $13 + 2$ за допомогою числового відрізка.

Запиши відповідь.

$$13 + 2 = \square\square$$

Чи зрозумілий тобі цей спосіб? **Так/Ні**

3. Обчисли.

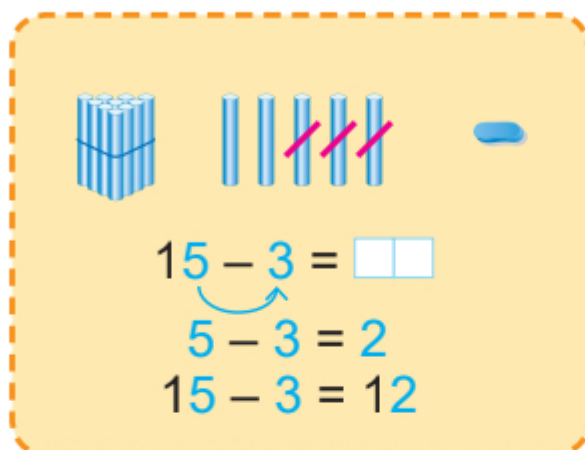
$4 + 2 =$	$3 + 3 =$	$5 + 1 =$	$2 + 4 =$
$14 + 2 =$	$13 + 3 =$	$15 + 1 =$	$12 + 4 =$

ВІДНІМАННЯ ЧИСЕЛ

1. Розглянь, як Оріся виконувала віднімання $15 - 3$.

Зверни увагу: у зменшуваному 5 од., а у від'ємнику 3 од. $5 > 3$.

Запиши відповідь.

$15 - 3 = \square$

$5 - 3 = 2$

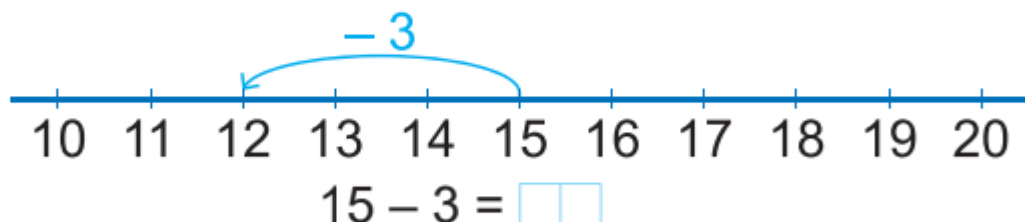
$15 - 3 = 12$

Чи зрозумілий тобі цей спосіб? **Так/Ні**

2. Мишко виконував те саме віднімання $15 - 3$ за допомогою числового відрізка.

Запиши відповідь.

Чи зрозумілий тобі цей спосіб? **Так/Ні**

3. Обчисли.

$7 - 2 =$	$4 - 3 =$	$9 - 7 =$	$7 - 5 =$
$17 - 2 =$	$14 - 3 =$	$19 - 7 =$	$17 - 5 =$
$3 - 1 =$	$8 - 6 =$	$5 - 4 =$	$6 - 6 =$
$13 - 1 =$	$18 - 6 =$	$15 - 4 =$	$16 - 6 =$

 4. Склади за малюнком і запитаннями 5 задач, щоб кожна розв'язувалася одним з поданих виразів. Розв'яжи усно. Склади усно шосте запитання.

З'їЛИ

$15 + 4$

$15 - 2$

$15 - 4$

$4 - 2$

$15 + 4 - 2$

Скільки

На скільки

яблук залишилося на першій тарілці?
 яблук залишилося на другій тарілці?
 яблук залишилося на обох тарілках?
 було яблук на двох тарілках?
 більше яблук на першій тарілці, ніж на другій?

 5. Знайди та з'єднай лініями однакові малюнки. Скільки малюнків залишилося без пари?

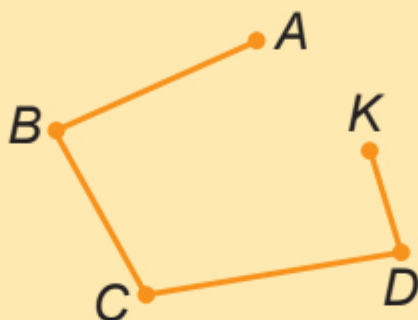

Як минув урок для тебе?
 З'єднай лінією.

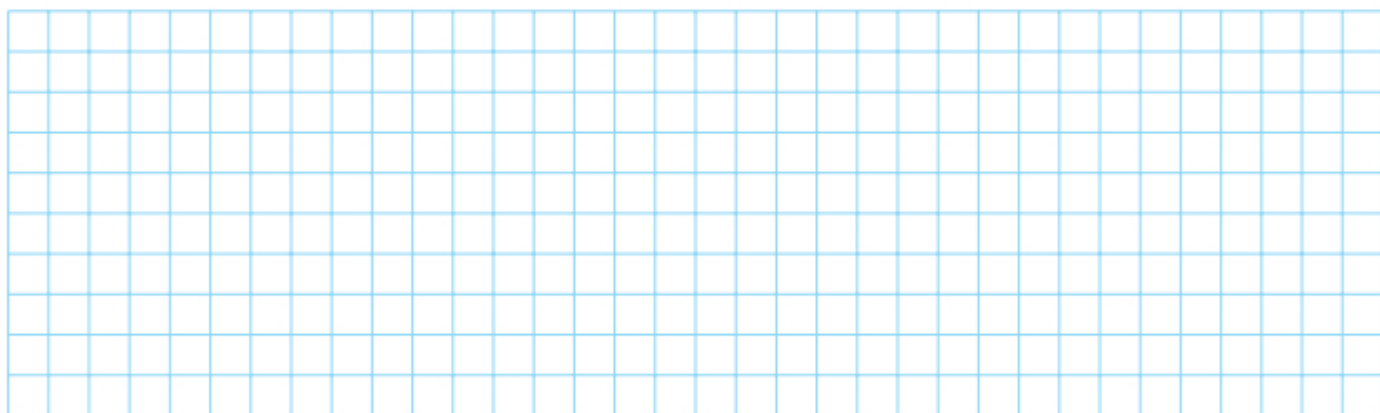
ЛАМАНА. ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ ЧИСЕЛ У МЕЖАХ 20

1. На малюнку зображено фігуру, яка складається з відрізків. Це **ламана**.

Ламана складається із 4 відрізків, які називають **ланками**. Цю ламану можна назвати *ABCDK* або *KDCBA*.

2. Побудуй ламану з 3 ланок так, щоб довжина найбільшої ланки дорівнювала 7 см.

3. Обчисли.

$12 + 7 =$

$10 + 5 =$

$40 + 20 =$

$13 - 2 =$

$19 - 10 =$

$30 - 10 =$

$17 - 7 =$

$12 + 7 =$

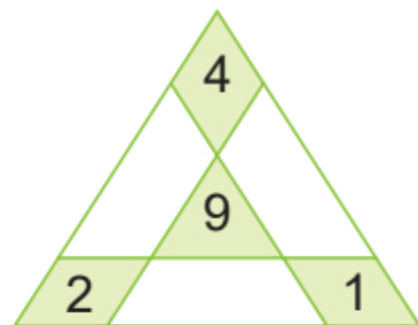
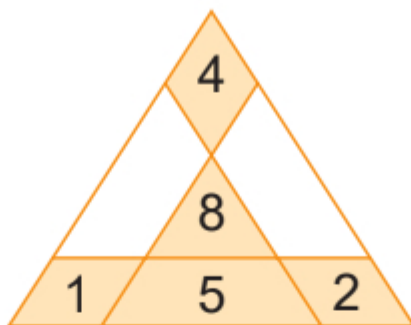
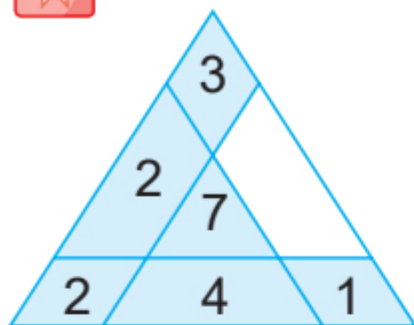
$70 + 10 =$

$14 + 5 - 9 =$

$19 - 3 - 6 =$

$15 - 3 + 4 =$

 6. Устав пропущені числа.

Як минув урок для тебе?
З'єднай лінією.

ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО

1. Прочитай числа **5, 16, 70, 6, 90, 3, 12, 30, 18.**

Скільки всього чисел?

Скільки одноцифрових чисел?

Скільки двоцифрових чисел?

Скільки круглих чисел?

 2.

$17 - 6$

$11 + 4 + 3$

$16 - 5 + 1$

$18 - 8$

$19 - 3 + 1$

$10 + 2 + 4$

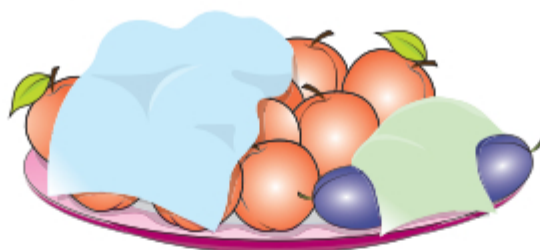

$12 + 7$

20

3. На тарілці є 14 абрикосів і 4 сливи.

Постав запитання так, щоб задача розв'язувалася **додаванням**. Запиши запитання. Склади схему до задачі.

Handwriting practice lines consisting of four horizontal lines (top solid, middle dashed, bottom solid, bottom dashed) and four slanted vertical lines.

An empty rounded rectangular box for drawing a diagram.

Розв'яжи задачу.

Розв'язання:

A grid for writing the solution, consisting of 2 rows and 20 columns.

Відповідь:

Постав запитання так, щоб задача розв'язувалася **відніманням**. Запиши запитання. Склади схему до задачі.

Handwriting practice lines consisting of four horizontal lines (top solid, middle dashed, bottom solid, bottom dashed) and four slanted vertical lines.

An empty rounded rectangular box for drawing a diagram.

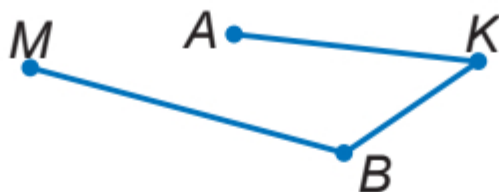
Розв'яжи задачу.

Розв'язання:

A grid for writing the solution, consisting of 2 rows and 20 columns.

Відповідь:

4. Виміряй довжини ланок ламаної $AKBM$. Запиши.

$AK = \square$ см $\square\square = \square$ см $\square\square = \square$ см

5. Коли Василь витратив 3 грн, батьки дали йому 10 грн. У хлопчика стало 16 грн. Скільки гривень було у Василя спочатку?

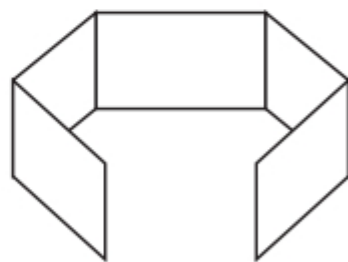

Було $\rightarrow ?$
 Витратив $\rightarrow 3$ грн
 Дали $\rightarrow 10$ грн
 Стало $\rightarrow 16$ грн

Розв'язання:

Відповідь:

6. Смужку паперу розфарбували, як на малюнку ліворуч, з обох боків. Потім її зігнули по лініях, як на малюнку праворуч. Розфарбуй отриману поверхню. Перевір себе практично.

Як минув урок для тебе?
 З'єднай лінією.

УТВОРЕННЯ, ЧИТАННЯ ТА ЗАПИС ЧИСЕЛ, БІЛЬШИХ ЗА 20. ДОБА

1. Розглянь і поясни, як записують двоцифрові числа.

У двоцифровому числі одиниці записують на першому місці праворуч, а десятки — на другому.

2. Прочитай числа. Поясни, що означає кожна цифра в їхньому записі: **25, 57, 12, 40, 85, 93, 14, 49, 70, 99**.

3. Запиши цифрами числа.

тридцять сім

дев'ятнадцять

п'ятдесят дев'ять

дев'яносто

вісімдесят один

сорок п'ять

4. Однією з одиниць вимірювання часу є **доба**. Доба складається з **24 годин**. Скорочено години записуються так — *год*.

Доба поділяється на 4 частини.

НІЧ

РАНОК

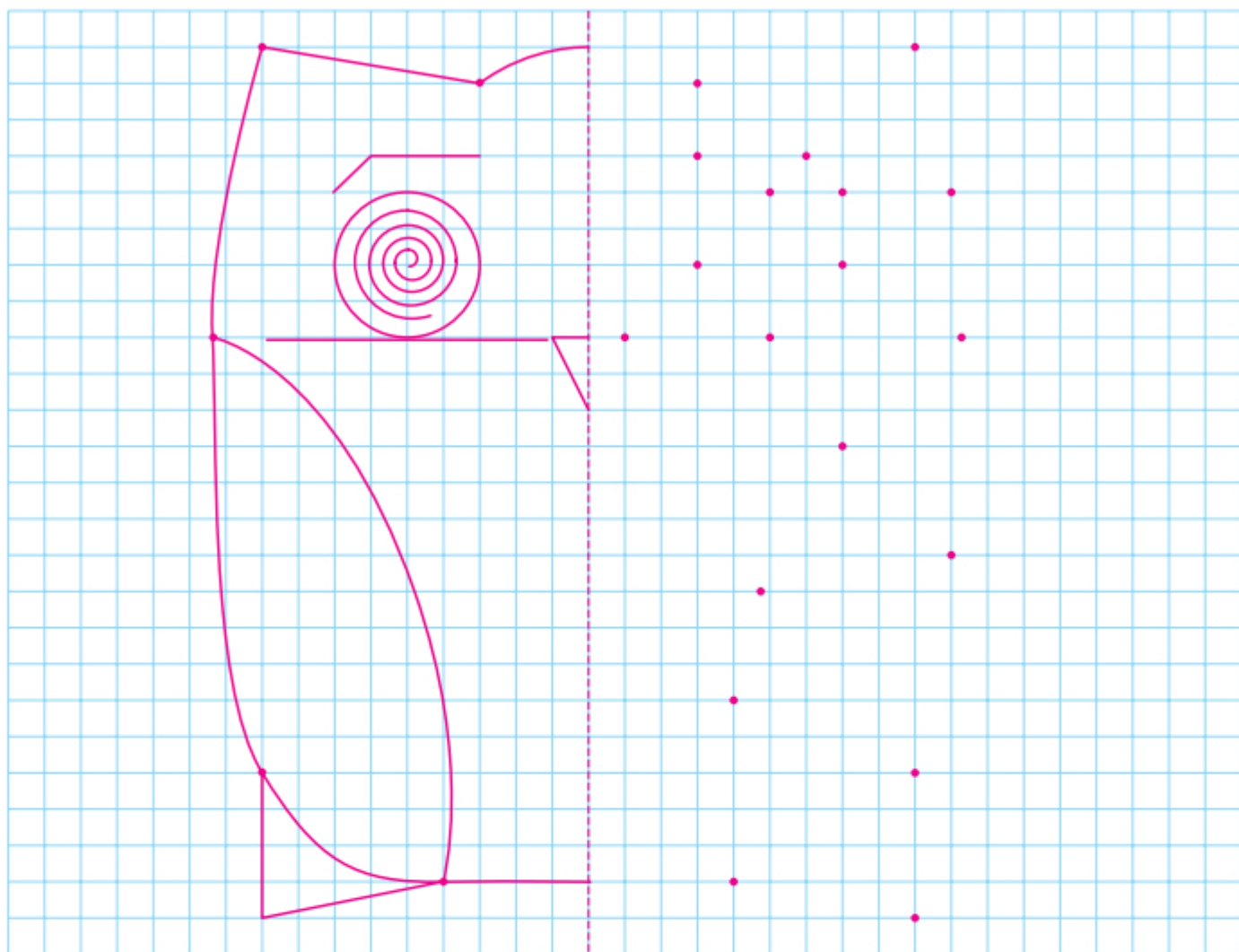
ДЕНЬ

ВЕЧІР

5. Домалюй, орієнтуючись на точки праворуч. У яку частину доби полює ця пташка? А коли вона спить?

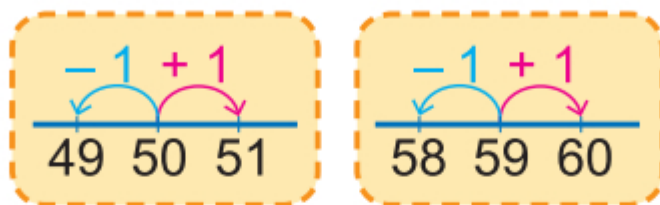

Як минув урок для тебе?
З'єднай лінією.

ПОПЕРЕДНЄ І НАСТУПНЕ ЧИСЛА. ВИЗНАЧЕННЯ ЧАСУ ЗА ГОДИННИКОМ

1. Пригадай, як утворюються попереднє і наступне числа. Поясни за схемами, якими є попереднє і наступне числа для чисел 50 і 59.

2. Назви попереднє і наступне для кожного із чисел:

6, 60, 17, 29, 80, 91, 45, 58, 10, 98.

3. Запиши пропущені числа.

26, , 28

82, , 84,

, 89, ,

49, , 51

90, , 92,

, , 70,

4. Годинник на першому малюнку показує 3 год. Який час показує решта годинників?

3 год

год

год

год

год

год

5. Родина виїхала на авто з Харкова до села Нагуєвичі (Львівщина) о 10 год ранку. А приїхала до села опівночі. Скільки годин родина була в дорозі?

**ВИЇХАЛИ
УРАНЦІ**

**ПРИЇХАЛИ
ОПІВНОЧІ**

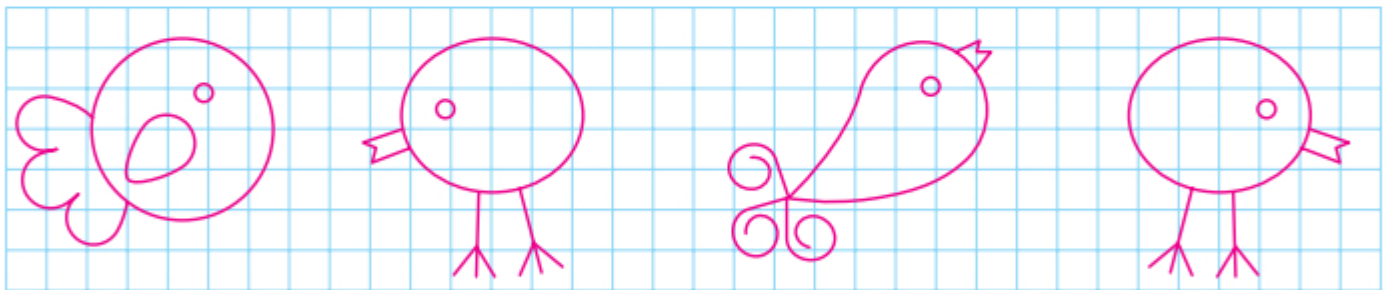

Село Нагуєвичі

З'ясуй у доступних тобі джерелах інформації, який видатний українець народився в Нагуєвичах.

6. Домалюй пташок. Чи є однакові? Розфарбуй їх.

Порівняй з малюнками друзів/подруг.

Як минув урок для тебе?
З'єднай лінією.

ПОРІВНЯННЯ ЧИСЕЛ. ВИЗНАЧЕННЯ ЧАСУ ЗА ГОДИННИКОМ

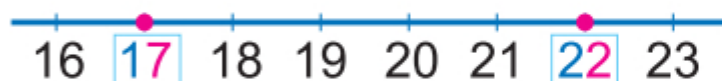
1. Василь порівнював числа 22 і 17, рахуючи палички. Він записав:

$$22 > 17.$$

Десятки	Одиниці
2 дес. > 1 дес. 22 > 17	

Олеся ті самі числа порівнювала за допомогою числового відрізка.

$$17 < 22$$

З двох двоцифрових чисел більшим є те, у якого більше десятків.

2. $17 \bigcirc 23$

$52 \bigcirc 52$

$40 - 20 \bigcirc 31$

$42 \bigcirc 29$

$73 \bigcirc 98$

$30 + 40 \bigcirc 65$

3. Розташуй числа в порядку зростання. Прочитай, як називали колись козацьких ватажків в Україні.

Ь 54

М 61

Е 23

А 73

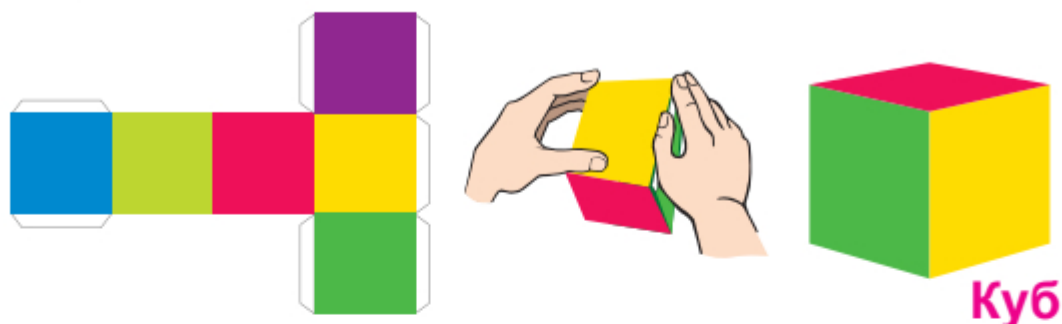
Г 17

Н 82

Т 31

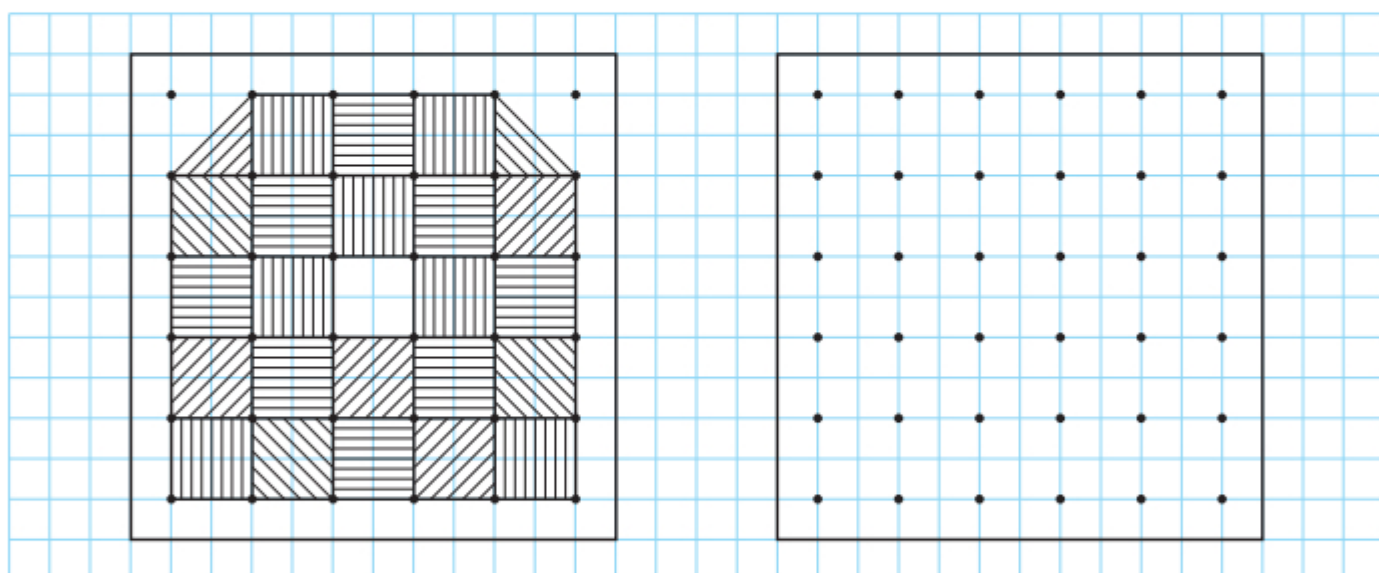

5. Якщо вирізати фігуру, яка складається із 6 однакових квадратів, і скласти її, як показано на малюнку, то отримаємо куб.

6. Відшукай предмети у формі куба у класі або вдома.

 7. Повтори фігуру по точках і заштрихуй за зразком. Замалюй 6 квадратів, з яких можна скласти куб.

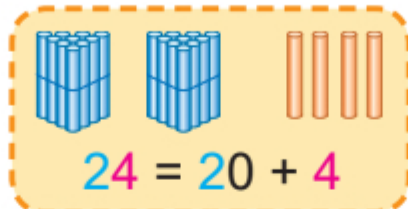

Як минув урок для тебе?
З'єднай лінією.

РОЗКЛАДАННЯ ЧИСЛА НА РОЗРЯДНІ ДОДАНКИ. КУЛЯ

1. Скільки десятків паличок на малюнку? Скільки одиниць, крім цих десятків?

Сума $20 + 4$ — до 2 дес. додали 4 од. Така сума $20 + 4$ є сумою **розрядних доданків** числа 24, тобто:

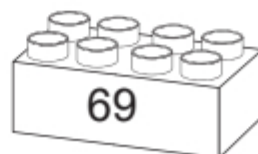
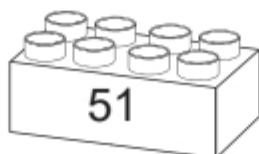
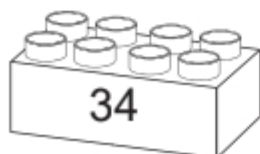
$$20 + 4 = 24$$

2. Обчисли.

$40 + 3 =$	$70 + 2 =$	$40 - 30 + 4 =$
$90 + 1 =$	$80 + 9 =$	$50 + 20 + 7 =$

3. Щоб подати двоцифрове число у вигляді суми розрядних доданків, треба подати його як суму **круглого й одноцифрового чисел**.
Наприклад: $72 = 70 + 2$, $48 = 40 + 8$, $91 = 90 + 1$.

4. З'єднай число з його розрядними доданками. Розфарбуй цеглинки Lego в нижньому ряді у відповідні кольори.

32

5. Подай двоцифрові числа як суми розрядних доданків.

$$27 = \square\square + \square \quad 37 = \square\square\square \quad 98 = \square\square\square \quad 81 = \square\square\square$$
$$45 = \square\square + \square \quad 52 = \square\square\square \quad 63 = \square\square\square \quad 79 = \square\square\square$$

6. З'єднай фігуру з її назвою.

прямокутник трикутник круг квадрат

7. Такі предмети, як м'яч і кулька, мають форму кулі.

8. Відшукай предмети у формі кулі у класі або вдома.

Як минув урок для тебе?
З'єднай лінією.

ДОДАВАННЯ КРУГЛОГО Й ОДНОЦИФРОВОГО ЧИСЕЛ. ЦИЛІНДР

1. Обчисли.

$20 + 9 =$	$70 - 20 + 8 =$	$90 - 70 + 4 =$
$40 + 3 =$	$40 + 10 + 5 =$	$50 + 20 + 6 =$

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК МІЖ ДОДАВАННЯМ І ВІДНІМАННЯМ. ЗНАХОДЖЕННЯ НЕВІДОМОГО ДОДАНКА

1. Склади рівності за зразком та обчисли. Що одержиш, якщо від суми двох чисел віднімеш один із доданків?

$$12 + 5 = 17$$

$$17 - 5 = 12$$

$$17 - 12 = 5$$

$$13 + 6 = \square\square$$

$$\square\square - \square = \square\square$$

$$\square\square - \square\square = \square$$

$$30 + 50 = \square\square$$

$$\square\square - \square\square = \square\square$$

$$\square\square - \square\square = \square\square$$

2. Мишко і Марійка розглядали записи в рамці.

	+	5	=	17	17	-	5	=	12
Невідомий доданок		Відомий доданок		Сума	Сума		Відомий доданок		Невідомий доданок

Діти дійшли висновку:

Щоб знайти невідомий доданок, треба від суми відняти відомий доданок.

Чи погоджуєшся ти із цим висновком? **Так/Ні**

3. Яке число закриває листочок?

$$\text{leaf} + 7 = 19$$

$$10 + \text{leaf} = 15$$

$$\text{leaf} + 20 = 70$$

$$9 + \text{leaf} = 49$$

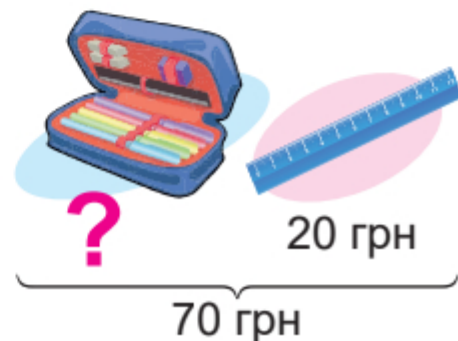
$$\text{leaf} = \square\square$$

$$\text{leaf} = \square$$

$$\text{leaf} = \square\square$$

$$\text{leaf} = \square\square$$

4. За лінійку і пенал мама заплатила 70 грн. Лінійка коштує 20 грн. Скільки гривень коштує пенал?

Розв'язання:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Відповідь:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ВИДІЛЕННЯ І ВПОРЯДКУВАННЯ ДАНИХ ЗА ПЕВНОЮ ОЗНАКОЮ. ОБЧИСЛЕННЯ ВИРАЗІВ

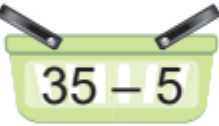
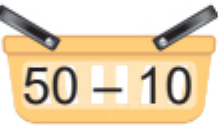
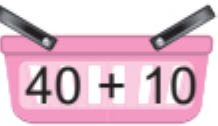
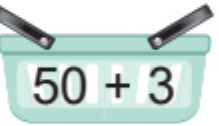
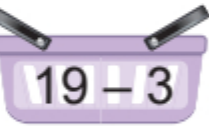

1. Розглянь таблицю, у якій подано вагу деяких дітей 1 класу. Прокоментуй записи та дай усно відповіді на запитання.

Учень/ учениця	Вага, кг
Василь	23
Дарина	19
Поліна	22
Богдан	25
Назар	21
Оксана	23

- 1) Яка вага хлопців? Яка вага дівчат?
- 2) Хто з хлопців найважчий?
- 3) Хто з дівчат має найменшу вагу?
- 4) Хто легший: Василь чи Богдан?
- 5) Чия вага менша від 20 кг?
- 6) Хто з дітей має однакову вагу?

Придумай ще запитання за таблицею. Обміняйтеся запитаннями з однокласниками.

2. З'ясуй, що є в кожному кошику. З'єднай лінією.

3. $20 + 7 \bigcirc 28$ $20 \bigcirc 17 + 2$ $50 - 10 \bigcirc 40 + 4$
 $40 + 5 \bigcirc 50$ $15 \bigcirc 19 - 3$ $59 - 9 \bigcirc 57 - 7$
 $37 - 7 \bigcirc 29$ $33 \bigcirc 20 + 10$ $30 + 40 \bigcirc 70 + 2$

4. Заповни пропуски.

Доданок	10		2	70	4
Доданок		10	40	5	
Сума	30	12			84

3. Марко переводив 37 см у дециметри й сантиметри. Він міркував так:

$$37 \text{ см} = 30 \text{ см} + 7 \text{ см} = 3 \text{ дм} + 7 \text{ см} = 3 \text{ дм } 7 \text{ см.}$$

Чи зрозуміле тобі міркування хлопчика? **Так/Ні**

4. Заповни клітинки, щоб утворилися правильні рівності.

$$52 \text{ см} = \square \text{ дм } \square \text{ см}$$

$$39 \text{ дм} = \square \text{ м } \square \text{ дм}$$

$$71 \text{ см} = \square \text{ дм } \square \text{ см}$$

$$63 \text{ дм} = \square \text{ м } \square \text{ дм}$$

5. Міланка переводила 5 дм 3 см у сантиметри. Вона міркувала так:

$$5 \text{ дм } 3 \text{ см} = 5 \text{ дм} + 3 \text{ см} = 50 \text{ см} + 3 \text{ см} = 53 \text{ см.}$$

Чи зрозуміле тобі міркування дівчинки? **Так/Ні**

6. Заповни клітинки, щоб утворилися правильні рівності.

$$7 \text{ дм } 5 \text{ см} = \square \square \text{ см}$$

$$2 \text{ м } 9 \text{ дм} = \square \square \text{ дм}$$

$$5 \text{ дм } 9 \text{ см} = \square \square \text{ см}$$

$$9 \text{ м } 2 \text{ дм} = \square \square \text{ дм}$$

Як минув урок для тебе?
З'єднай лінією.

ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО

1. Упиши пропущені числа.

$$37, \square, \square, \square, 41, \square, \square, \square, \square, 46.$$

$$2. 17 \bigcirc 23$$

$$30 + 7 \bigcirc 38$$

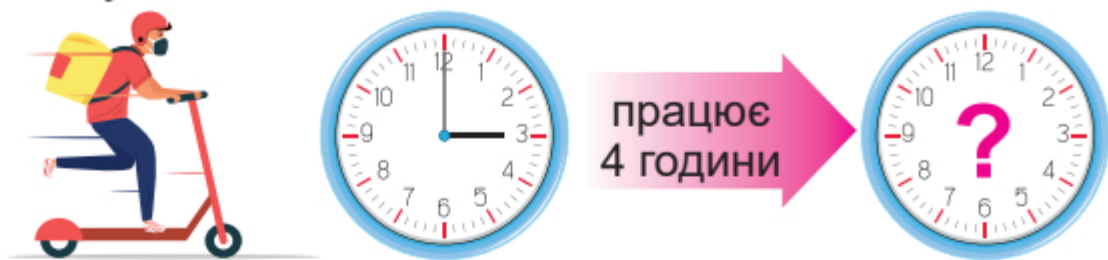
$$70 - 40 \bigcirc 20 + 9$$

$$29 \bigcirc 28$$

$$49 - 9 \bigcirc 40$$

$$50 \pm 20 \bigcirc 70 + 3$$

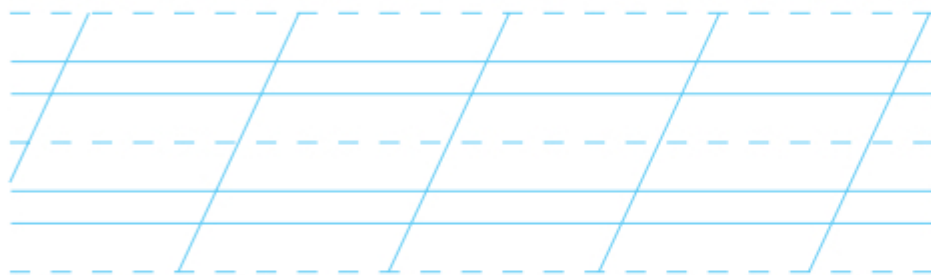
3. Студент Мишко підробляє після навчання. Він починає роботу о 3 год дня і працює 4 години. Коли Мишко закінчує роботу?

Розв'язання:

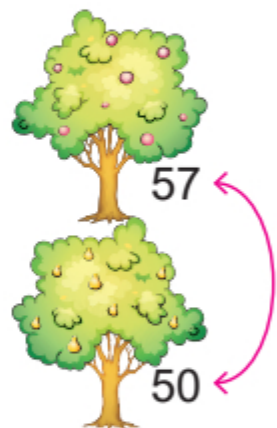
Відповідь:

4. Склади за малюнком задачу про фруктові дерева, що ростуть у саду. Запиши запитання задачі. Розв'яжи її.

Розв'язання:

Відповідь:

 5. Склади усно задачу про ціну товарів, яка розв'язується тим самим виразом, що й попередня.

 6. Із 4 кубиків склали фігуру (ліворуч) і сфотографували зверху. Яка з фігур праворуч є видом цієї фігури зверху?

5. $25 + 2 \bigcirc 29$

$50 \bigcirc 53 - 2$

$51 + 7 \bigcirc 58$

$47 - 3 \bigcirc 43$

$50 \bigcirc 43 + 6$

$89 - 6 \bigcirc 82$

ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ ЧИСЕЛ. ПІРАМІДА

1. Обчисли. Підкресли значення виразів, які менші від 50.

$25 + 3 =$	$40 + 10 =$	$35 + 4 =$	$27 - 20 =$
$37 - 2 =$	$50 - 20 =$	$43 - 3 =$	$39 - 9 =$
$19 - 3 =$	$60 + 30 =$	$72 + 7 =$	$40 + 5 =$

2. Порівняй задачі зі спільним початком і запитанням. Розв'яжи їх.

В один клас завезли 34 стільці.

А в другий на 3 стільці
більше.

А в другий на 3 стільці
менше.

Скільки стільців завезли у другий клас?

Розв'язання:

Відповідь:

Розв'язання:

Відповідь:

3. Обчисли. З'єднай лінією вирази, які мають однакові значення.

$50 + 3 = \square$

$44 + 3 = \square$

$31 + 5 = \square$

$30 + 4 = \square$

$38 - 2 = \square$

$37 - 3 = \square$

$89 - 9 = \square$

$49 - 2 = \square$

4. Предмети на малюнках мають форму **піраміди**.

Піраміда

5. Відшукай предмети у формі піраміди у класі або вдома.

6. У мисці були яблука, персики та сливи. Усього 9 фруктів. Яблук було на 6 більше, ніж слив. Скільки персиків було в мисці?

ДОДАВАННЯ ВИДУ $23 + 50$, $50 + 23$

1. Поясни за малюнком, як Любомир додавав $23 + 50$ і $50 + 23$. Чому вийшли однакові відповіді?

Десятки	Одиниці
7	3
$23 + 50 = 73$	

Десятки	Одиниці
7	3
$50 + 23 = 73$	

2. Христинка обчислювала той самий вираз інакше. Чи зрозуміло тобі, як вона діяла? **Так/Ні**

$$23 + 50 = 20 + 3 + 50 = 70 + 3 = 73$$

3.	$20 + 30 =$	$70 + 10 =$	$40 + 20 =$	$30 + 50 =$
	$24 + 30 =$	$70 + 12 =$	$45 + 20 =$	$32 + 50 =$
	$29 + 30 =$	$70 + 19 =$	$47 + 20 =$	$39 + 50 =$

4. Бігове колесо для хом'яка коштує 37 грн, а бігова куля на 40 грн дорожча. Скільки гривень коштує куля?

Розв'язання:

Відповідь:

Як минув урок для тебе?
З'єднай лінією.

ДОДАВАННЯ ВИДУ $23 + 50$, $50 + 23$

1. Обчисли та дізнайся, у якому порядку Василько добирав рибок для свого акваріуму.

мечоносець

$32 + 20 = \square \square$

скалярія

$80 - 70 = \square \square$

золота рибка

$30 + 2 = \square \square$

неон

$52 + 30 = \square \square$

гупі

$10 + 26 = \square \square$

півник

$82 - 2 = \square \square$

телескоп

$36 - 6 = \square \square$

2. Доданок	43	30	46	70	7	20	12	30	40	93
Доданок	50	27	3	24	12	40	30	42	25	6
Сума										

3. $43 + 20 \bigcirc 52$ $90 \bigcirc 24 + 60$ $62 + 10 \bigcirc 40 + 30$
 $70 + 10 \bigcirc 80$ $56 \bigcirc 20 + 35$ $20 + 60 \bigcirc 34 + 30$

4. У дитячий садок привезли 30 банок яблучного соку і 27 банок томатного. Скільки всього банок соку привезли?

Розв'язання:

Відповідь:

5. Придумай задачу, яка б розв'язувалася виразом $47 + 20$. Розв'яжи її.

Розв'язання:

Відповідь:

Як минув урок для тебе?
З'єднай лінією.

ВІДНІМАННЯ ВИДУ 45 – 20

1. Поясни, як Любомир виконував віднімання $45 - 20$.

Десятки віднімаємо від **десятків**.

$45 - 20 = 25$

2. Христинка обчислювала той самий вираз $45 - 20$, але записала інакше.

$$45 - 20 = 40 + 5 - 20 = 20 + 5 = 25$$

Чи зрозумілий тобі її запис? **Так/Ні**

3. Обчисли.

$60 - 40 =$	$70 - 60 =$	$80 - 10 =$	$90 - 20 =$
$65 - 40 =$	$72 - 60 =$	$83 - 10 =$	$95 - 20 =$
$67 - 40 =$	$79 - 60 =$	$88 - 10 =$	$91 - 20 =$

4. Склади усно задачу за малюнком про товари для папужок та розв'яжи її.

Розв'язання:

Відповідь:

напувалка
40 грн

корм
79 грн

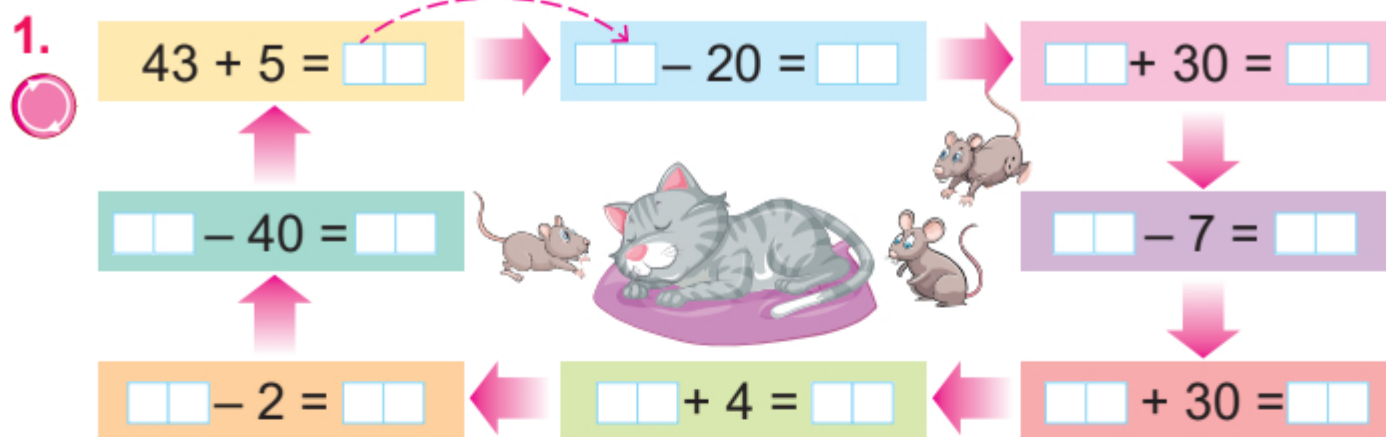
?

5. $75 - 30 \bigcirc 46$ $40 \bigcirc 79 - 40$ $87 - 20 \bigcirc 65$
 $92 - 80 \bigcirc 10$ $34 \bigcirc 54 - 10$ $94 - 50 \bigcirc 43$

Як минув урок для тебе?
З'єднай лінією.

ВІДНІМАННЯ ВИДУ 45 – 20

2.

Зменшуване	37	45	70	49	57	29	52	60	62	39
Від'ємник	10	3	20	9	20	6	50	20	30	30
Різниця										

3. $89 - 20 \bigcirc 70$ $61 \bigcirc 69 - 9$ $84 - 50 \bigcirc 33$
 $73 - 3 \bigcirc 70$ $61 \bigcirc 75 - 4$ $71 - 40 \bigcirc 33$

4. Склади усно задачу за малюнком та розв'яжи її.

87 грн

на 30 грн
дешевший

Розв'язання:

Відповідь:

5. Придумай усно задачу, яка б розв'язувалася виразом $53 - 20$. Розв'яжи її.

Розв'язання:

Відповідь:

ДОДАВАННЯ ТА ВІДНІМАННЯ ЧИСЕЛ. ГРОШІ

1. Обчисли.

$47 + 2 =$	$69 - 20 =$	$54 + 3 =$	$42 + 10 =$
$39 - 5 =$	$57 + 30 =$	$37 - 7 =$	$59 - 40 =$
$59 - 3 =$	$39 - 10 =$	$21 + 8 =$	$72 + 20 =$

2. З першої яблуні зірвали 35 яблук, а з другої — на 20 яблук більше. Скільки яблук зірвали з другої яблуні? Склади схему до задачі.

Розв'язання:

Відповідь:

3. $42 \bigcirc 10 = 52$ $82 \bigcirc 40 = 42$ $40 \bigcirc 20 = 20$
 $37 \bigcirc 20 = 17$ $39 \bigcirc 20 = 59$ $40 \bigcirc 20 = 60$

4. В Україні є металеві та паперові гроші. Металеві гроші, які нині використовують, це **розмінні монети** 10 та 50 копійок, **обігові монети** 1, 2, 5 та 10 гривень. Запам'ятай: 1 гривня складається зі 100 копійок. Слово *копійка* скорочують так: коп., а *гривня* так: грн.

Розмінні монети

Обігові монети

3. Виконай дії з іменованими числами.

$47 \text{ м} + 10 \text{ м} = \square\square \text{ м}$

$52 \text{ кг} - 20 \text{ кг} = \square\square \text{ кг}$

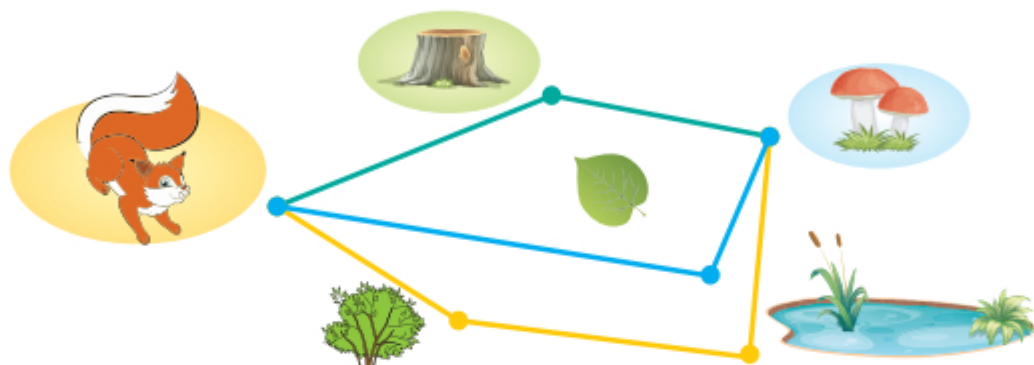
$8 \text{ грн} + 10 \text{ грн} = \square\square \text{ грн}$

4. Продовж кожний ряд чисел на три числа.

27, 37, 47, $\square\square$, $\square\square$, $\square\square$

83, 73, 63, $\square\square$, $\square\square$, $\square\square$

5. Знайди найкоротший шлях до грибочків.

ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ ЧИСЕЛ. СХЕМАТИЧНЕ ЗОБРАЖЕННЯ МАРШРУТУ

1. $70 + 21 \bigcirc 90$

$38 \bigcirc 67 - 30$

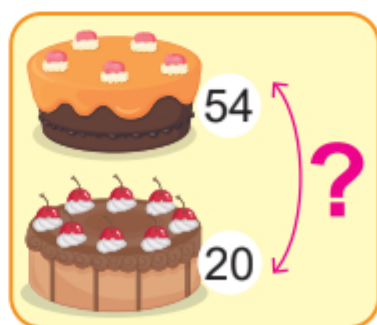
$70 - 30 \bigcirc 39$

$29 - 9 \bigcirc 20$

$46 \bigcirc 40 + 5$

$20 + 50 \bigcirc 70$

2. Склади за малюнками дві задачі про торти, які виготовляють на кондитерській фабриці. Розв'яжи задачі.

Розв'язання:

Відповідь:

Розв'язання:

Відповідь:

3. Подай двоцифрові числа як суми розрядних доданків.

$74 = \square\square + \square$

$83 = \square\square + \square$

$29 = \square\square + \square$

4. Яке число сховалося за листочком?

$20 + \text{leaf} = 29$

$70 - \text{leaf} = 40$

$52 + \text{leaf} = 82$

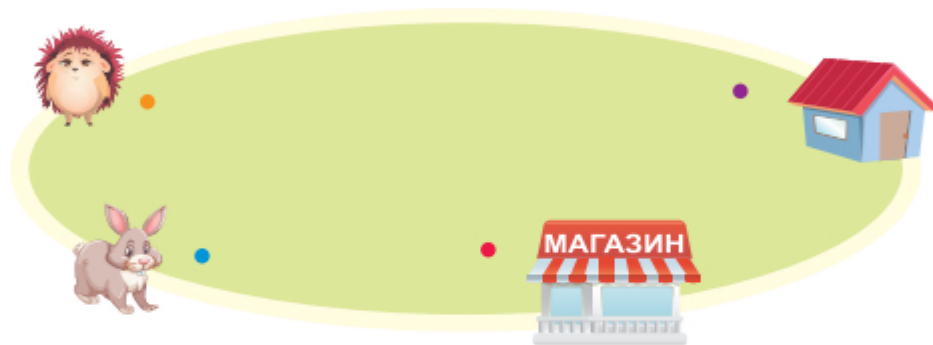
$\text{leaf} = \square$

$\text{leaf} = \square\square$

$\text{leaf} = \square\square$

5. Їжачок і кролик ідуть до свого будиночка. Їжачок пішов навпростець, а кролик вирішив зайти до магазину. Намалюй шлях кожного за допомогою відрізків.

ДОДАВАННЯ ВИДУ $21 + 14$

1. Поясни, як Любомир виконував додавання $21 + 14$ за допомогою паличок.

Чи зрозуміло тобі, як міркував хлопчик? **Так/Ні**

Десятки	Одиниці
3	5
$21 + 14 = 35$	

Десятки додаємо до **десятків**, **одиниці** — до **одиниць**.

ВІДНІМАННЯ ВИДУ 67 – 24

1. Поясни, як *Любомир* виконував віднімання $67 - 24$ за допомогою паличок.

Десятки	Одиниці
4	3
$67 - 24 = 43$	

Чи зрозуміло тобі, як міркував хлопчик? **Так/Ні**

Десятки віднімаємо від **десятків**,
одиниці — від **одиниць**.

2. *Христинка* значення того самого виразу знаходила по-іншому.

$$67 - 24 = 40 + 3 = 43$$

$$60 + 7 \quad 20 + 4$$

Чи зрозуміло тобі, як міркувала дівчинка? **Так/Ні**

3. Обчисли.

$65 - 20 =$	$89 - 50 =$	$47 - 10 =$	$58 - 30 =$
$65 - 23 =$	$89 - 52 =$	$47 - 16 =$	$58 - 35 =$
$65 - 21 =$	$89 - 59 =$	$47 - 11 =$	$58 - 37 =$

ПОВТОРЕННЯ

ЧИСЛА ВІД 1 ДО 20. ДІЇ ІЗ ЧИСЛАМИ. ПОРІВНЯННЯ ЧИСЕЛ

1. Прочитай числа 9, 17, 4, 19, 7, 11, 1, 18, 14, 8, 0, 20.

2. До кожного виразу на додавання склади ще один вираз на додавання і два — на віднімання за зразком. Обчисли.

$13 + 2 = 15$	$14 + 5 =$	$12 + 6 =$	$15 + 1 =$
$2 + 13 =$			
$15 - 2 =$			
$15 - 13 =$			

3. Запиши три числа: більші за 15:
менші від 18: .

 4. Підвіска з фанери коштує 15 грн, а метелик з фетру на 3 грн дорожчий. Яка ціна метелика?

15 грн

на 3 грн дорожчий

Розв'язання:

Відповідь:

5. $5 + 12 \bigcirc 18$ $14 + 3 \bigcirc 17$ $19 \bigcirc 7 + 11$
 $17 + 2 \bigcirc 18$ $2 + 16 \bigcirc 17$ $19 \bigcirc 4 + 15$

 6. Розташуй числа в порядку зростання та запиши назву давнього символу влади козаків.

(Л)12, (В)15, (Б)7, (У)9, (А)19, (А)13

Числа:
Слово:

ЧИСЛА ВІД 1 ДО 20. ДІЇ ІЗ ЧИСЛАМИ. ЗАДАЧА

1. Обчисли та дізнайся, у якому порядку мама готувала тісто для шоколадного кексу. Починай із цукру.

$13 + 4 = \square \square$ (Sugar)
 $17 - 5 = \square \square$ (Eggs)
 $18 - 7 = \square \square$ (Cocoa)

$11 + 5 = \square \square$ (Oil)
 $12 + 6 = \square \square$ (Sour cream)
 $16 - 3 = \square \square$ (Flour)

2. Назви попереднє і наступне числа до кожного числа.

12, 7, 18, 6, 14, 9, 10, 4, 17

3. Збільш або зменш числа у верхніх рядках на задане число.

Число	17	5	11	14	8	Число	18	9	10	15	7
Збільш на 2						Зменш на 3					

4. Порівняй задачі. Що в них спільне? Підкресли. Розв'яжи.

Іван на 3 роки **старший** за сестру.

Марійці 15 років.

Іван на 3 роки **молодший** від сестри.

Скільки років Іванові?

Розв'язання:

Відповідь:

Розв'язання:

Відповідь:

ЧИСЛА ВІД 1 ДО 100. ДІЇ ІЗ ЧИСЛАМИ. ВИМІРЮВАННЯ ТА ПОБУДОВА ВІДРІЗКА

1. Прочитай числа: 15, 7, 81, 29, 40, 77, 43, 58. Скільки в кожному числі десятків і скільки одиниць?

2. Де чия тваринка? З'єднай лініями.

$30 + 20 = \square\square$

$26 + 30 = \square\square$

$60 - 20 = \square\square$

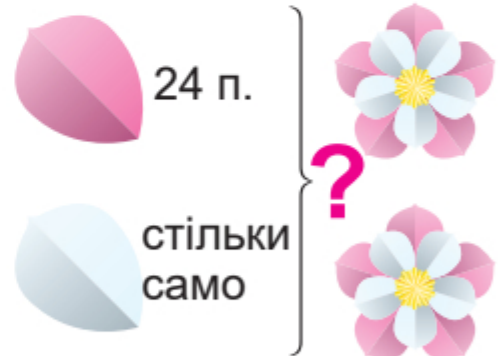

$47 - 3 = \square\square$

$50 + 7 = \square\square$

$85 - 40 = \square\square$

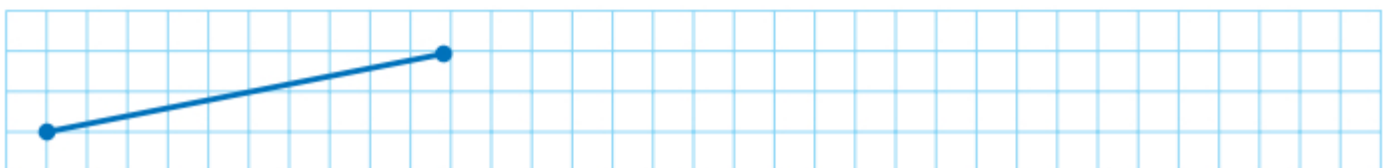
3. Для виготовлення об'ємних квітів Даринка вирізала 24 рожеві пелюстки. І стільки само білих пелюсток вирізав її брат. Скільки всього пелюсток вирізали діти?

Розв'язання:

Відповідь:

4. Виміряй довжину відрізка AB . Запиши: $AB = \square$ см. Побудуй відрізок CD , довший за відрізок AB на 2 см. Запиши: $CD = \square$ см.

5. Прочитай назви сіл України. Полічи кількість букв у кожній. Порівняй. Побудуй відрізки (1 буква — одна клітинка).

Найдовша назва

ПЕТРОПАВЛІВСЬКА БОРЩАГІВКА

(на Київщині)

Найкоротша назва

ЯР

(на Вінничині)

ЧИСЛА ВІД 1 ДО 100. ДІЇ ІЗ ЧИСЛАМИ. СКЛАДАННЯ ЗАДАЧ

1. Обчисли.

$70 + 20 =$	$30 + 5 =$	$25 + 50 =$	$23 + 3 =$
$80 - 30 =$	$47 + 2 =$	$37 - 10 =$	$45 - 2 =$
$27 - 20 =$	$39 - 8 =$	$47 - 30 =$	$45 - 5 =$

2.

$47 + 10 = \square$ $\square - 6 = \square$ $\square - 20 = \square$
 $\square + 12 = \square$ $\square - 4 = \square$ $\square + 8 = \square$

3. Заповни клітинки двоцифровими числами, щоб утворилася правильна рівність або нерівність.

$12 + 30 = \square$

$27 - 3 < \square$

$41 + 4 > \square$

4. Склади задачу за малюнком та розв'яжи її.

5. Олесья пронумерувала сторінки зошита числами від 1 до 48. Скільки разів при цьому дівчинка написала:

цифру 0?

цифру 5?

цифру 4?

Як минув урок для тебе?
З'єднай лінією.

ЧИСЛА ВІД 1 ДО 100. ДІЇ ІЗ ЧИСЛАМИ ТА ІМЕНОВАНИМИ ЧИСЛАМИ

1. $42 + 10 \bigcirc 50$ $60 \bigcirc 53 + 6$ $47 - 7 \bigcirc 17 + 30$
 $73 - 20 \bigcirc 60$ $70 \bigcirc 67 - 5$ $59 - 50 \bigcirc 18 - 8$

2. Пластуни Назар і Марічка чергували в їдальні. Назар помив 43 тарілки, а Марічка — 52 тарілки. Скільки тарілок вони помили разом?

Розв'язання:

Відповідь:

3. Заповни пропуски.

$20 \text{ см} = \square \text{ дм}$

$47 \text{ см} = \square \text{ дм} \square \text{ см}$

$7 \text{ дм } 2 \text{ см} = \square \square \text{ см}$

$5 \text{ дм} = \square \square \text{ см}$

$89 \text{ см} = \square \text{ дм} \square \text{ см}$

$2 \text{ дм } 7 \text{ см} = \square \square \text{ см}$

4. Виконай дії з іменованими числами.

$14 \text{ м} + 20 \text{ м} =$

$25 \text{ см} + 32 \text{ см} =$

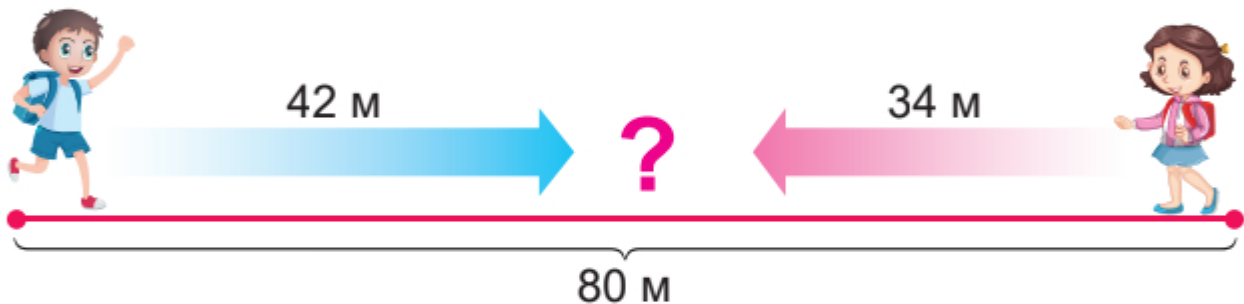
$25 \text{ м} - 10 \text{ м} =$

$37 \text{ кг} - 25 \text{ кг} =$

$5 \text{ год} + 12 \text{ год} =$

$43 \text{ дм} + 25 \text{ дм} =$

 5. Ілля та Лія перебувають на відстані 80 м одне від одного. Ілля пройшов 42 м, а Лія 34 м. Чи зустрілися вони?

ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО

1. Назви всі числа:

від 12 до 18;

від 29 до 23 у зворотному порядку;

від 37 до 42;

від 65 до 59 у зворотному порядку.

2. З'єднай лінією вирази, що мають однакові значення.

$13 + 2$

$60 - 10$

$23 + 30$

$40 + 3$

$73 - 20$

$47 - 4$

$40 + 23$

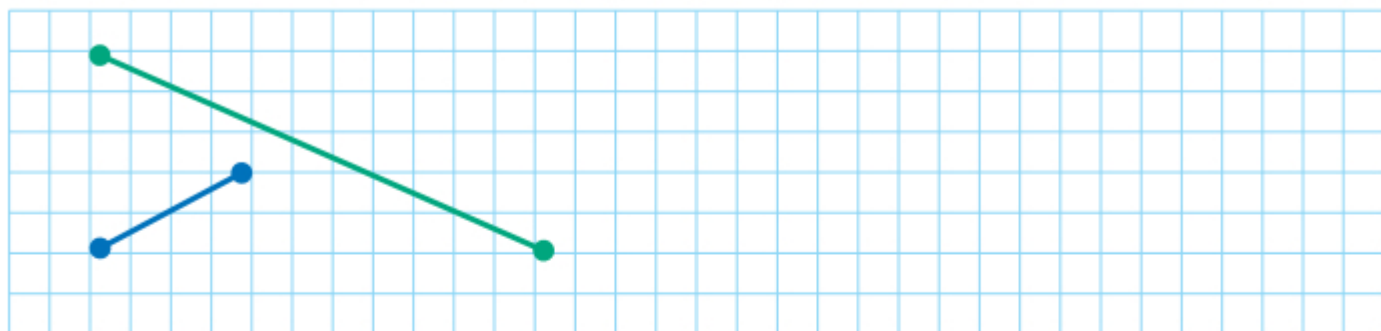
$19 - 4$

$61 + 2$

$58 - 8$

70

3. Виміряй відрізки. Побудуй два відрізки так, щоб довжина кожного з них була більша за довжину одного з поданих і менша за довжину іншого.

4. Петрик та Оксанка пішли до крамниці канцтоварів.

Петрик купив кольоровий папір, що коштує 48 грн, та клей за 20 грн. Скільки грошей витратив Петрик?

Оксанка купила пензлик за 10 грн та набір фарб за 59 грн. Скільки грошей витратила Оксанка?

Розв'язання:

Відповідь:

Розв'язання:

Відповідь:

Хто з дітей витратив більше грошей?

ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО

1. Назви число, яке:

на 1 дес. більше за числа: 20, 50, 43, 72, 0;

на 2 од. менше за числа: 18, 43, 59, 4, 93.

7. Накреслили 3 прями й на кожній позначили по 3 точки. Усього 6 точок. Поясни, як це можливо.

8. Батькові 35 років, а синові — 12 років. Скільки років буде батькові, коли синові виповниться стільки, скільки батькові тепер?

9. «Скільки Вам років?», — запитали діти вчителя. Учитель відповів: «10 років тому мені було 25». Яким буде вік учителя через три роки?

10. Знайди значення сум: $31 + 12$, $43 + 12$, $55 + 12$. Придумай правило, за яким складено цей ряд. Запиши наступну суму та знайди її значення.

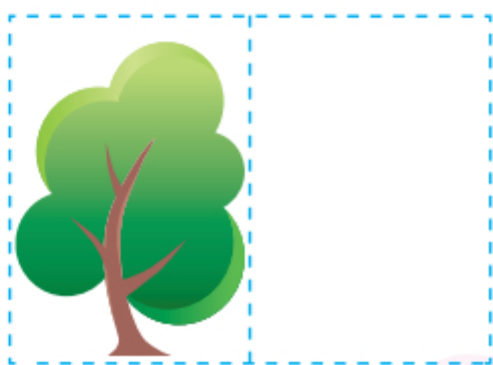
11. У ряду за певним правилом задано числа. Згадайся, яке це правило, і запиши наступне число: **0 1 1 2 3 5** .

12. Аліна купила зошит у клітинку за 15 грн. Виявилось, що він на 3 грн дешевший за зошит у лінійку. Яка ціна зошита в лінійку? *Відповідь:* грн.

13. *Задача-жарт.* Олеся була у бабусі в понеділок і середу. Її брат Мишко — у середу й п'ятницю, а інший брат Марко — у понеділок, вівторок і суботу. Скільки днів бабуса мала клопоти з онуками?

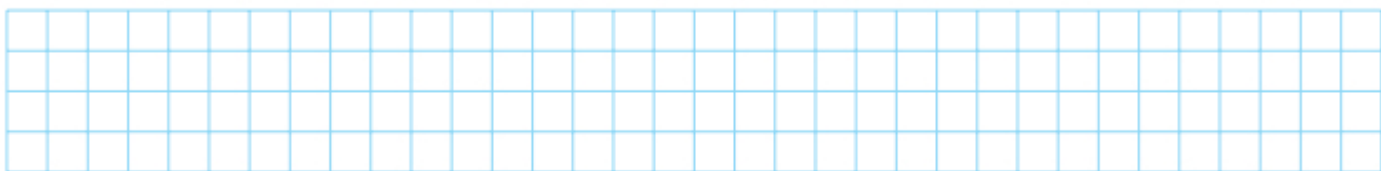
14. Треба прикрасити дерево класу трьома квітками. Є 3 червоні та 2 жовті квіткі. Скількома способами це можна зробити? Намалюй.

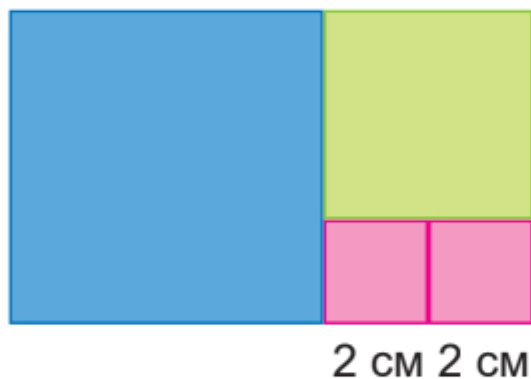
ГЕОМЕТРИЧНА СКРИНЬКА

1. Виміряй відрізки. Побудуй відрізок CD , довжина якого дорівнює сумі довжин поданих. Та відрізок AB , довжина якого дорівнює різниці довжин поданих.

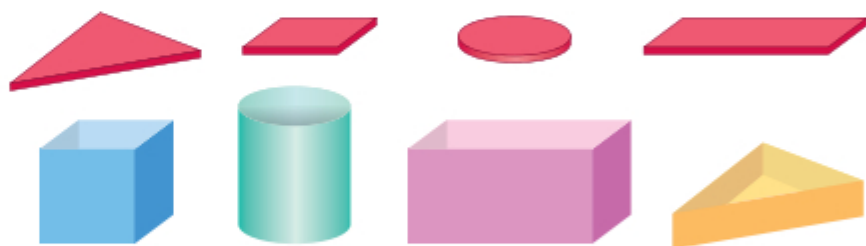

Запиши довжини отриманих відрізків: $CD = \square$ см, $AB = \square$ см.

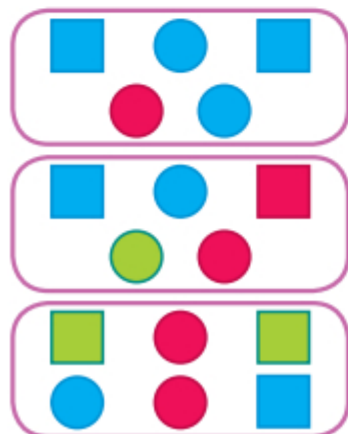
2. Прямокутник розбито на квадрати. Довжина сторони кожного з червоних квадратів дорівнює 2 см. Якою є довжина сторони зеленого квадрата? \square см. Синього квадрата? \square см

3. З'єднай коробку зі своєю кришкою.

4. Для кожного малюнка знайди вирази, що йому відповідають. Групуй за кольором або за формою!

$3 + 3$

$2 + 2 + 1$

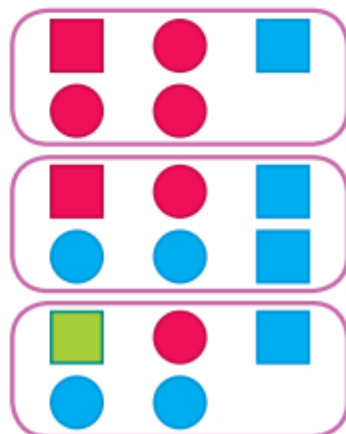
$2 + 3$

$3 + 1 + 1$

$1 + 4$

$2 + 2 + 2$

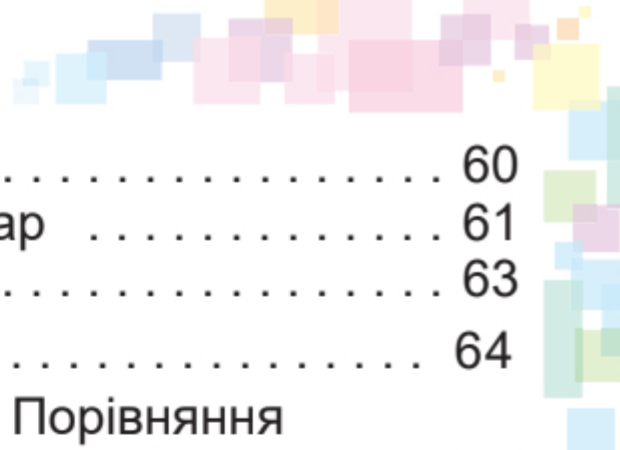
$2 + 4$

ЗМІСТ

Числа від 11 до 20. Додавання і віднімання чисел у межах 20	3
Порівняння одноцифрового і двоцифрового чисел. Задача на зменшення числа на кілька одиниць	3
Додавання і віднімання на основі складу чисел другого десятка. Задачі на збільшення числа на кілька одиниць	5
Порівняння двоцифрових чисел другого десятка. Задача на різницеве порівняння	7
Додавання чисел	9
Віднімання чисел	11
Додавання і віднімання чисел. Складання задач за одним сюжетом	13
Додавання і віднімання у межах 20. Задачі на знаходження суми трьох доданків	15
Ламана. Додавання і віднімання чисел у межах 20	17
Повторення вивченого	19
Повторення вивченого	20
Числа від 21 до 100. Додавання і віднімання в межах 100 без переходу через розряд	23
Утворення чисел, більших за 20	23
Утворення, читання та запис чисел, більших за 20. Доба	24
Попереднє і наступне числа. Визначення часу за годинником	26
Порівняння чисел. Визначення часу за годинником	28

Порівняння чисел. Куб	30
Розкладання числа на розрядні доданки. Куля	32
Додавання круглого й одноцифрового чисел. Циліндр	33
Взаємозв'язок між додаванням і відніманням. Знаходження невідомого доданка	35
Віднімання виду $34 - 4$, $34 - 30$	36
Виділення і впорядкування даних за певною ознакою	37
Обчислення значень виразів. Конус	38
Метр. Співвідношення між одиницями довжини	40
Метр. Співвідношення між одиницями довжини	41
Повторення вивченого	42
Додавання виду $34 + 2$, $2 + 34$	44
Віднімання виду $45 - 2$	45
Додавання і віднімання чисел. Піраміда	46
Додавання виду $23 + 50$, $50 + 23$	47
Додавання виду $23 + 50$, $50 + 23$	48
Віднімання виду $45 - 20$	49
Віднімання виду $45 - 20$	51
Додавання та віднімання чисел. Гроші	52
Додавання і віднімання чисел. Виділення та впорядкування даних за певною ознакою	53
Додавання і віднімання чисел. Розпізнавання об'ємних геометричних фігур	54
Додавання і віднімання чисел. Визначення плану маршруту	55
Додавання і віднімання чисел. Схематичне зображення маршруту	56
Додавання виду $21 + 14$	57
Додавання виду $21 + 14$. Визначення маси	59

Віднімання виду $67 - 24$	60
Віднімання виду $67 - 24$. Календар	61
Повторення вивченого	63
Повторення	64
Числа від 1 до 20. Дії із числами. Порівняння чисел	64
Числа від 1 до 20. Дії із числами. Задача	65
Числа від 1 до 100. Порівняння чисел. Геометричні фігури	66
Числа від 1 до 100. Дії із числами. Вимірювання та побудова відрізка	67
Числа від 1 до 100. Дії із числами. Складання задач	68
Числа від 1 до 100. Дії із числами та іменованими числами	69
Повторення вивченого	70
Повторення вивченого	71
Повторення вивченого	73
<i>Цікаві задачі – поміркуй, одначе</i>	74
<i>Геометрична скринька</i>	76

